EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 21.11.2024
COM(2024) 543 final

2024/0302 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2018/789, kterým se Maďarsku povoluje uplatňovat zvláštní opatření odchylující se od článku 193 směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Podle čl. 395 odst. 1 směrnice 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty[1] (dále jen „směrnice o DPH“) může Rada na návrh Komise jednomyslně povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl zvláštní opatření odchylující se od ustanovení uvedené směrnice, jejichž cílem je zjednodušit postup výběru DPH nebo zabránit určitým druhům daňových úniků nebo vyhýbání se daňovým povinnostem.

Maďarsko požádalo dopisem, který Komise zaevidovala dne 10. června 2024, o povolení nadále se odchylovat od článku 193 směrnice o DPH, pokud jde o osobu povinnou odvést DPH v případě určitých dodávek uskutečněných osobou povinnou k dani, které jsou předmětem likvidace nebo jakéhokoli jiného řízení, které právně stanoví jejich platební neschopnost. V souladu s čl. 395 odst. 2 směrnice o DPH informovala Komise dopisem ze dne 7. srpna 2024 o žádosti Maďarska ostatní členské státy. Dopisem ze dne 9. srpna 2024 uvědomila Komise Maďarsko, že má k dispozici všechny údaje, které jsou podle jejího názoru k posouzení žádosti potřebné.

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Podle čl. 199 odst. 1 písm. g) směrnice o DPH mohou členské státy stanovit, že osobou povinnou odvést DPH je osoba povinná k dani, jíž je dodána nemovitost prodávaná dlužníkem z rozhodnutí soudu v řízení o nuceném prodeji (přenesení daňové povinnosti). V roce 2017 požádalo Maďarsko o rozšíření působnosti mechanismu přenesení daňové povinnosti na dodání investičního majetku a jiného zboží a služeb, jejichž obvyklá cena v okamžiku dodání zboží přesahuje 100 000 HUF (přibližně 250 EUR), pokud je osoba povinná k dani dodávající zboží nebo poskytující službu předmětem likvidace nebo jiného řízení, které právně stanoví její platební neschopnost. Tato odchylka byla povolena do 31. prosince 2021 prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2018/789[2].

Toto opatření bylo dále prodlouženo do 31. prosince 2024 prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2021/1775 ze dne 5. října 2021[3].

Investiční majetek jsou obvykle vysoce hodnotné nástroje, stroje a předměty. Podle Maďarska provádějí osoby povinné k dani v platební neschopnosti velký počet plnění přesahujících prahovou hodnotu 100 000 HUF. Správce podstaty často nezaplatí splatnou DPH vzhledem k tomu, že uvedená částka se použije na úhradu starších pohledávek. Zároveň si kupující, který je osobou povinnou k dani s nárokem na odpočet, může i přesto odečíst vzniklou DPH, což má negativní dopad na rozpočet. Maďarsko rovněž zaznamenalo případy podvodu, kdy společnosti v likvidaci vydávají fiktivní faktury aktivním společnostem, což značně zvýší částku splatné DPH bez záruky, že osoba vystavující faktury splatnou DPH zaplatí.

Maďarsko je tedy toho názoru, že existuje potřeba chránit daňové příjmy a rozpočtové zájmy s ohledem na počet osob povinných k dani ve finančních potížích provádějících výše uvedené dodávky. Mechanismus přenesení daňové povinnosti je podle Maďarska k dosažení tohoto

[1] Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

[2] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2018/789 ze dne 25. května 2018, kterým se Maďarsku povoluje zavést zvláštní opatření odchylující se od článku 193 směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 134, 31.5.2018, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/789/oj).

[3] Úř. věst. L 360, 11.10.2021, s. 110, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/1775/oj.

cíle vhodným nástrojem. Osoba povinná k dani v likvidaci by nebyla povinna odvést DPH a zákazníkům by nebyly ukládány sankce, přičemž by nedošlo ke ztrátám veřejného rozpočtu.

Podle článku 199a směrnice o DPH mají všechny členské státy možnost uplatňovat u konkrétních plnění náchylných k podvodům mechanismus přenesení daňové povinnosti. Uvedený článek je v platnosti do 31. prosince 2026 a v případě, že by v tomto ohledu existoval nový návrh, Komise posoudí, zda by dodání investičního majetku a jiného zboží a služeb v případě, že je osoba povinná k dani dodávající zboží nebo poskytující službu předmětem likvidace nebo jiného řízení, které právně stanoví její platební neschopnost, měla být zahrnuta i do dodání, na něž se vztahuje mechanismus přenesení daňové povinnosti.

Ačkoli Maďarsko požádalo o prodloužení povolení do 31. prosince 2027, navrhuje se v důsledku toho povolit prodloužení odchylky do 31. prosince 2026.

Odchylka umožňující jednomu členskému státu použití mechanismu přenesení daňové povinnosti namísto obecných opatření je krajním řešením a měla by být pokud možno časově omezena. Kromě toho by toto období mělo postačovat k zavedení jiných, obvyklých opatření ke snížení ztrát veřejného rozpočtu, zejména těch, která souvisejí s podvodným jednáním, aby se zabránilo opětovnému prodlužování platnosti tohoto opatření.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Článek 395 směrnice o DPH.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Vzhledem k ustanovení směrnice o DPH, z něhož návrh vychází, se zásada subsidiarity nepoužije.

• Proporcionalita

Toto rozhodnutí se týká povolení udělovaného členskému státu na základě jeho vlastní žádosti a nezakládá žádnou povinnost.

Vzhledem k omezenému rozsahu odchylky je toto zvláštní opatření úměrné sledovanému cíli, jímž je zjednodušení výběru daní a boj proti daňovým únikům či vyhýbání se daňové povinnosti. Nejde nad rámec toho, co je ke splnění těchto cílů požadováno.

• Volba nástroje

Navrhovaným nástrojem je prováděcí rozhodnutí Rady.

Podle článku 395 směrnice o DPH je odchylka od společných pravidel pro DPH možná pouze v případě, že ji jednomyslně schválí Rada na návrh Komise. Prováděcí rozhodnutí Rady je nejvhodnějším nástrojem, neboť může být určeno jednotlivému členskému státu.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

• Konzultace se zúčastněnými stranami

Neproběhly žádné konzultace se zúčastněnými stranami. Tento návrh se zakládá na žádosti předložené Maďarskem a týká se pouze tohoto konkrétního členského státu.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nebylo třeba využít externích odborných konzultací.

- **Posouzení dopadů**

Návrh prováděcího rozhodnutí Rady má za cíl ochranu daňových příjmů a rozpočtových zájmů vůči společnostem, které jsou v insolvenčním řízení v případě, že uskutečňují dodávky investičního majetku nebo zboží nebo poskytnutí služeb s běžnou hodnotou převyšující 100 000 HUF. Podle Maďarska dochází při uplatnění mechanismu přenesení daňové povinnosti na tyto typy transakcí ke zjednodušení výběru daně a k zabránění daňovým únikům či vyhýbání se daňové povinnosti.

Podle údajů maďarského daňového orgánu za období 2021–2023 se počet dotčených osob povinných k dani v roce 2021 – v návaznosti na mimořádná opatření zavedená v důsledku pandemie COVID-19 – zvýšil na 380, v roce 2022 klesl na 335 a v roce 2023 na 212.

Dodání zboží a poskytnutí služeb zaznamenané v rámci mechanismu přenesení daňové povinnosti činily 34 miliard HUF v roce 2021 a 31 miliard HUF v roce 2022. V roce 2023 toto číslo vzrostlo na 157 miliard HUF, z čehož 109 miliard HUF bylo vázáno na jediného velkého daňového poplatníka.

V důsledku toho – za předpokladu základní sazby daně – daňová povinnost v letech 2021 a 2022 činila 8,3–9,3 miliardy HUF a v roce 2023 vzrostla na mimořádně vysokou hodnotu 42 miliard HUF.

Proto vzhledem k tomu, že existuje pouze malá šance na vrácení DPH od osob povinných k dani, na něž se vztahuje likvidační řízení, odhaduje maďarský daňový orgán každoroční ztráty rozpočtových příjmů z DPH, pokud by nebyla zachována odchylka pro movitý hmotný majetek, přibližně na 3,6–4 miliardy HUF (5,6 miliardy HUF v roce 2023, pokud vyloučíme odlehlou hodnotu, nebo 18 miliard HUF, pokud bychom ji zohlednili).

Odchylující se opatření má proto pozitivní dopad. Vzhledem k tomuto omezenému dopadu by Maďarsko mělo zavést jiná obvyklá opatření ke snížení rozpočtových ztrát, která by mohla dosáhnout podobných výsledků.

Vzhledem k úzké oblasti působnosti dané odchylky a její časově omezené působnosti bude její dopad v každém případě omezený.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nebude mít žádné negativní důsledky pro rozpočet EU.

5. OSTATNÍ PRVKY

Návrh obsahuje ustanovení o skončení platnosti ke dni 31. prosince 2026.

2024/0302 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2018/789, kterým se Maďarsku povoluje uplatňovat zvláštní opatření odchylující se od článku 193 směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty[1], a zejména na čl. 395 odst. 1 první pododstavec této směrnice,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle článku 193 směrnice 2006/112/ES je obecným pravidlem, že daň z přidané hodnoty (DPH) je správci daně povinna odvést osoba povinná k dani, která dodává zdanitelné zboží či poskytuje zdanitelnou službu.

(2) Prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2018/789[2] bylo Maďarsku povoleno zavést zvláštní opatření odchylující se od článku 193 směrnice 2006/112/ES (dále jen „zvláštní opatření“), pokud jde o osobu povinnou odvést DPH v případě určitých dodávek uskutečněných osobou povinnou k dani, která je předmětem likvidace nebo jakéhokoli jiného řízení, které právně stanoví jejich platební neschopnost.

(3) Prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2021/1775 ze dne 5. října 2021[3] bylo uplatňování tohoto zvláštního opatření prodlouženo do 31. prosince 2024.

(4) Dopisem ze dne 10. června 2024 (dále jen „žádost“) požádalo Maďarsko Komisi o další prodloužení povolení uplatňovat toto zvláštní opatření do 31. prosince 2027. Spolu s žádostí předložilo Maďarsko zprávu obsahující přezkum tohoto zvláštního opatření.

(5) V souladu s čl. 395 odst. 2 druhým pododstavcem směrnice 2006/112/ES předala Komise dopisem ze dne 7. srpna 2024 žádost ostatním členským státům. Dopisem ze dne 9. srpna 2024 oznámila Komise Maďarsku, že již má k dispozici veškeré informace nezbytné k posouzení žádosti.

(6) Maďarsko tvrdí, že osoby povinné k dani, které jsou v likvidaci nebo v insolvenčním řízení, často daňovým orgánům neplatí DPH. Zároveň si kupující, který je osobou povinnou k dani s nárokem na odpočet, může i přesto vzniklou DPH odečíst, což má negativní dopad na veřejný rozpočet. Maďarsko rovněž zaznamenalo případy

[1] Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

[2] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2018/789 ze dne 25. května 2018, kterým se Maďarsku povoluje zavést zvláštní opatření odchylující se od článku 193 směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 134, 31.5.2018, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/789/oj).

[3] Úř. věst. L 360, 11.10.2021, s. 110, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/1775/oj.

podvodu, kdy společnosti v likvidaci vydávají fiktivní faktury aktivním společnostem, kterým tak značně sníží jejich splatnou daň bez záruky, že osoba vystavující faktury splatnou DPH zaplatí.

(7) Podle čl. 199 odst. 1 písm. g) směrnice 2006/112/ES mohou členské státy stanovit, že osobou povinnou odvést DPH je osoba povinná k dani, jíž je dodána nemovitost prodávaná dlužníkem z rozhodnutí soudu v řízení o nuceném prodeji (dále jen „přenesení daňové povinnosti“). Zvláštní opatření umožňuje Maďarsku rozšířit uplatňování mechanismu přenesení daňové povinnosti na jiná dodání osob povinných k dani v úpadkovém řízení, a sice dodání investičního majetku a dodání jiného zboží nebo poskytnutí jiného zboží nebo služeb, jejichž obvyklá cena přesahuje 100 000 HUF.

(8) Podle informací poskytnutých Maďarskem použití mechanismu přenesení daňové povinnosti na tyto druhy plnění účinně zjednodušilo výběr daně a zabraňuje daňovým únikům či vyhýbání se daňové povinnosti. Provádění tohoto opatření omezilo ztrátu veřejných příjmů a přineslo dodatečné rozpočtové příjmy.

(9) Požadované prodloužení by mělo být časově omezeno na takovou dobu, aby byl správci daně poskytnut dostatek času na zavedení jiných, obvyklých opatření k řešení daného problému a ke snížení ztrát pro veřejný rozpočet, zejména ztrát spojených s podvodnými praktikami, a to ještě před uplynutím platnosti zvláštního opatření, čímž by další prodloužení platnosti uvedeného opatření nebylo nutné. Odchylka od článku 193 směrnice 2006/112/ES umožňující používání mechanismu přenesení daňové povinnosti je udělována pouze výjimečně pro určité podvodné oblasti a představuje krajní prostředek. Kromě toho článek 199a směrnice 2006/112/ES zůstane v platnosti do 31. prosince 2026. Povolení uplatňovat zvláštní opatření by proto mělo být prodlouženo pouze do 31. prosince 2026.

(10) Zvláštní opatření nebude mít nepříznivý dopad na vlastní zdroje Unie pocházející z DPH.

(11) Prováděcí rozhodnutí (EU) 2018/789 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

V článku 2 prováděcího rozhodnutí (EU) 2018/789 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:

„Toto rozhodnutí pozbývá účinku dne 31. prosince 2026.“

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Maďarsku.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně